N. 16.

KURYER LITEWSKI

w WILNIE DNIA 24. Lutego V. S. ROKU 1806.

ROSSYA.

S. PETERSBURG. VS. 13 lutego. J. J. M. w ukazie danym Senatowi d. 1 Września r. 1805 wyraził: Znayduiąc rzeczą sprawiedliwą w okolicznościach ter. ubezpieczenie własności służących w armii, którzy wychodzą za granice Rossyi dla pożytku oyczyzny; rozkazuiemy Senatowi napisać urządzenie zgodne z ustawami dawnieyszemi, iakiego prawa w cywilnych sprawach, i w iakich przypadkach, służący woyskowo za granicę wysłani używać maią, zaczynaiąc od d. 1 września do rozkazu dalszego. To iednak urządzenie, prawa tych ścieśniać nie powinno, którzy z ludźmi woyskowemi maią dzieło. Przeto należy wyliczyć, ile podobno, przypadki, w których oddalenie się za granicę pozwanego może służyć za prawną przyczynę, do wyłączenia iego z powszechnego porządku.

Senat w powszechném zebraniu 3 pierwszych Departamentów stosuiąc ten rozkaz naywyższy z dokładem Senatu r. 1769 potwierdzonym przez sp. Jmperatorową Katarzynę 2, iakoteż innemi dawnemi i poźnieyszemi ustawami, postanowił dać następuiące prawidła.

1. Wszystkie sprawy sądowe, o sukcessyą, wexlowe i inne iakiegokolwiek rodzaiu, zaczęte przed d: 1 Września r. 1805, do których wyznaczeni plenipotenci od osob woyskowych będących za granicą, z mocą zupełną do prowadzenia sprawy i appellacyi, sądzić trzeba, kończyć i wykonywać, iakby ci woyskowi przytomni byli, ponieważ plenipotenci mieysce ich zastępują.

2. W tychże sprawach, chociaż przed d. 1 września zaczętych, gdy woyskowi za granicą będący plenipotentów nie zostawili, żadnego kroku sądowego czynić nie trzeba, dopóki nie powrócą do granic Rossyiskich.

3. Zastanowione być maią te sprawy zaczęte przed d. 1 września, które chociaż w niższych instancyach osądzone zostały, iednak albo cale niema plenipotenta dla apellacyi, albo plenipotenci do czynienia oney mocy nie maią; dla tych osob liczy się roczny termin appellacyiny od czasu powrótu z zagranicy z woyskiem, albo gdy oddalą się z półków.

4. W sprawach osądzonych przed d. 1 września, w których termina roczne do d. onego ieszcze nie upłynęły, a woyskowi za granicę poszli, cały czas oddalenia się z kraiu nie ma liczyć się, ale powinien być dopełniony za powrótem rok na apellacyą dozwolony, w w części nie dostaiącey przed d. 1 września, i dopiero sprawa będzie kończona. A ieżeli powracaiącemu z zagranicy woyskowemu potrzeba iest zanieść apellacyą na iakie wyroki sądowe, termin zaś do zaniesienia oney zostanie tak krótki, że nie podobno pośpieszyć z wygotowaniem, albo dla odległości mieysca z przesłaniem, gdzie należy; w takiém zdarzeniu do przesłania żałoby liczyć się dla nich powinno, od d. wstąpienia w granice Rossyiskie, 100 wiorst na d, 4. Którzy zaś powróciwszy do kraiu mieć będą czasu prawem dozwolonego więcey niż potrzeba, ci przedłużenia żadnego czynić nie powinni.

5. Sukcessorom zmarłych woyskowych za granicą, opiekunom pozostałych dzieci, termin apellacyiny według tegoż przepisu liczyć się będzie od czasu wiadomosci pewney, którą o tém odebrali przez gazety lub innym sposobem.

6. Względem działów i rozgraniczenia, którym termin prawem naznaczony nie upłynoł przed d. 1 Września, iakoteż względem 10 letniey dawności, dla ludzi woyskowych będących za granicą, czas ich niebytności nie ma być liczony za upuszczenie, ale powinny Sądy czynić, iak w 4 punkcie napisano.

7. Względem wykupna nieruchomego maiątku zastawnego, któremu termin nie upłynoł przed d. 1 Września; woyskowi zaś ludzie nie wiedząc o potrzebie wystąpienia z armią za granice wykupić nie pośpieszyli, prócz dozwolonych dawnemi prawami lat 2 i pół, daie się ieszcze rok ieden; ażeby z iedney strony trzymaiący maiątek nieruchomy nie byli ścieśnieni w urządzeniu własnością przez oddalenie się na czas niezamierzony właścicielów, ze szkodą i upadkiem maiątków; z drugiey strony bawiący za granicą maiąc czas dostatecznie przedłużony do wykupna, mogli to dopełnić nawet oddaleni, przez krewnych i plenipotentów.

8. W dokładzie Ministra Skarbowego potwierdzonym przez J. J. M. d. 3 czerwca r. 1805 o wstępnych lasach skarbowych postanowiono: ieżeli właściciele maiący wstęp do tychże lasów, w 4 miesiące od publikaty uczynioney w Gubernii, złożą swoie dowody i pisma na ten wstęp do Kantory mieżowey, gdzie zaś tey niema, w sądach powiatowych, inaczey stracą prawo wstępne; na co Senat ukazy rozesłał. Dla oddalaiących się z Rossyi za granicę woyskowych, termin ów 4 miesięczny liczyć trzeba od czasu powrótu ich z zagranicy z półkami, lub gdy z nich będą uwolnieni.

9. Względem długów należnych Monarszym bankom i innym iurydykcyom skarbowym, żadna przewłóka mieysca nie ma, według ukazu danego w r. 1769 na przypadek woyny z Portą Ottomańską. Opłatę więc zyskiwać trzeba z woyskowych za granicą będących równie z drugiemi bez żadney przewłóki; ponieważ każdy znaiąc w tém obowiązki swoie, powinien wcześnie gotowość przyzwoitą uczynić.

10. Równym sposobem, i dla tychże przyczyn, żadney przewłóki czynić nie trzeba w zyskaniu z woyskowych idących teraz za granicę Rossyiską, partykularnych długów wziętych na zakład lub zastawy nieruchomego i ruchomego maiątku, na obligi i inne pisma, które przed d. 1 września dla prawnego uzyskania rządowi złożone były, dłużnicy zaś po kommunikacyi im uczynioney, processu nie rozwinęli.

11. We wszystkich tu wyżey wyliczonych przypadkach, które po d. 1 września dla zyskania do sądu przyidą albo nawet iuż weszły, lecz od dłużników uznane dotąd nie są, Gubernskie rządy, wprzód niżeli do dzieła przystąpią, donieść o tém powinny Collegium woiennemu, ażeby od pomienionych dłużników wzięte było przyznanie iak nayprędzey; wtenczas dopiero czynić można zyskanie, nie zaś na doniesienie pretensyi fałszywie uformowaney. Lecz gdy po odezwie dłużników, dowody okażą się sprawiedliwe i niepodeyrzane, wtenczas postąpić trzeba według praw powszechnych. Jeżeli zaś zayda spory wyciągaiące sądowego roztrząśnienia, odsyłane być maią gdzie należy porządkiem ustanowioym.

12. Względem powszechnego rozgraniczenia gruntów, gdzie dotąd uskutecznione i dokończone ieszcze nie iest, ieżeli woyskowi z armią będący za granicą plenipotentów nie zostawili, czynić według ukazu r. 1769 danego na przypadek woyny z Portą Ottomańską, w instrukcyi mieżowey, gdzie przepisano: równym sposobem maiątki tych właścicielów, którzy podczas rozgraniczenia znaydować się będą w służbie wewnątrz państwa, albo się zdarzy, że podczas tegoż rozgraniczenia, osobnym ukazem będzie im zabroniona wszelka korrespondencya; i gdyby tacy właściciele dać nie mogli na pismie plenipotencyi komu, któryby się znaydował przy mieżowaniu ich maiątku; nad temi oddana iest opieka, iak nad małoletniemi.

13. Ponieważ z dzieł zaczętych przed d. 1 Września w państwie całém, poznać czasem nie można, że wchodzą do nich ludzie służący w woysku występuiącém za Rossyiską granicę; dla powzięcia wiadomości o tém, rozkazać znayduiącym się w marszu, maiącym sprawę, ażeby o oddaleniu się swoiém niemieszkaiąc donosili tym sądom, gdzie iest sprawa; dla lepszey zaś ostrożności, i żeby pod pozorem znaydowania się w armii, nie mogli

usuwać się od sądów ludzie mieszkaiący wewnątrz państwa, wszędy publikować trzeba, ażeby na przyszłość w proźbach podać się maiących sądom nie tylko dokładnie wyrażono było, w Rossyi, czyliteż w armii za granicą będącey znayduie się ten, na którego proźba podana; aleteż w sprawach iuż zaczętych od skarżących się brano podpisy, iako wyżey położony przepis zachowuią. Ten dokład Senatu, J. J. M. potwierdzić raczył.

Za naywyższym rozkazem, Minister Sprawiedliwości X. Łopuchin donosi Antoniemu Sabańskiemu, który prosił, ażeby kazano synowi iego, który niewiadomo gdzie się ukrył, i iak słychać, uiechał za granicę, powracać do oyczyzny, i na to żeby dano publikatę; sam zaś proszący, ażeby uwolniony był od processu zaczętego z kredytorami: rozkazano sprawę iego zostawić w porządku prawem przepisanym, która iuż iest przyniesiona do Senatu.

Indyiskiemu kupcowi Hulabiew, który prosił, ażeby znowu roztrząśniono sprawę iego o pretensye pieniężne do Indyanina Madźirama; ponieważ wyrok w tey rzeczy zapadły w zgromadzeniu Indyiskiém iuż iest potwierdzony, przeto proźba nie przyięta.

Zonie byłego Marszałka Mińskiey Gubernii Borysowskiego powiatu Sliźniowey skarżącey się na męża swoiego, który iey krzywdę czyni, i proszącey o rozkaz, ażeby dla niey wydzielono połowę maiątku iego, dopóki sprawa o rozwod nie będzie skończona; powinna o to prosić porządkiem w prawie ustanowionym, w tych juryzdykcyach sądowych, do których roztrząsanie sprawy należy.

D. 12 listopada r. 1805 w Irkutsku szkoły dawnieysze odmienione mocą nowych ustaw na Gimnazyum, iakoteż szkoły powiatowe uroczystym obrządkiem zostały otworzone. Biskup Beniamin do zgromadzoney młodzi rzecz miał stosowną. Tenże z konsyliarzem handlowym Milnikow, przez gorliwość i przywiązanie do nauk, przyłożyli się naywięcey do otworzenia szkół pomienionych.

AUSTRYA.

WIEDEN 15 lutego. Arcy X. Józef Palatinus Węgierski, i Arcy X. Elżbieta, która dawniey w Inspruck mieszkała, z Budy przyiechali do naszey stolicy. D. 12 był dla obywatelów Wiedeńskich uroczysty. Obchodziliśmy doroczną pamiątkę narodzenia Cesarza. W tym d. Franciszek 2 z małżonką i familią znaydowali się na nabożeństwie w zamkowym kościele, gdzie JX. Schlemmer 80 letni kapłan powtórne prymicye odprawował. Obdarzył Monarcha kosztowną tabakierą z portretem swoim tego weterana, który przed 8 laty otrzymał medal złoty w nadgrodę obywatelskich zasług.

Umarli GG. armii Austryackiey: Thurn, Werneck, Spork, Baumgarten, Kleber, Mildenberg, Repner, Odonell. Otrzymali rangę GG. Półkownicy: Amedé, Pfanzelter, Provencheres, Rupp, Legisfeld, który był kommendantem w Veronie. Półkownikami zostali: Steininger, Marcant, Michanowicz, Mager, Neuperg, Minutillo, Bach, Weiss, Mumb, Eckard, Zigler, Ludwigsdorf, Adler, Hardek, Gerdich, Vasquez. Z 50 GG. niedawno uwolnionych od służby, żaden nie odszedł bez nadgrody; każdy GM. których iest 36, otrzymał pensyi dożywotniey 1500 złot. ryńsk. Każdy GL. więcey w miarę wyższego stopnia. W potrzebie do służby powracać są obowiązani.

Rząd Gallicyiski przez pisma publiczne uwielbił postępek obywatelski Rafała Horodyńskiego w cyrkule Zamoyskim. Ten ma 3 synów w armii Cesarskiey służących, 2 w randze officyerskiey, naymłodszego kadetem. Nie dawno przysłał do urzędu mieyscowego 3 obligacye rządowe na summę dość znaczną, w dobrowolney ofierze na potrzeby publiczne, oświadczaiąc, iż gotow iest uczynić ieszcze więcey, gdyby tylko sposobność dozwoliła.

Wiadomy iest postępek Graffa Leduchowskiego, który w r. 1805 ofiarował summę 4 t. zł. ryńs. na fundusz Wiedeńskich inwalidów, do rozdania między weteranów. Dziś rząd Gallicyiski podaie do wiadomości powszechney nowy dowod dobroczynności tego obywatela. Ostrzeżony nie dawno, że fundacya regimentu piechoty Jellachich stoiącego w Sandomierzu, którą przedtym Hrabia nieraz wspierał, przyciśniona iest niedostatkiem wielu koniecznych potrzeb, nabycie zaś onych bardzo trudne dla nadzwyczayney dziś drogości w kraiu i szczupłych dochodów; natychmiast rozkazał przesłać kilkadziesiąt korcy pszenicy, kilkadziesiąt żyta, i 400 zł. ryń. w gotowiznie: Naywyższa kommenda woyskowa za to dobrodzieystwo Hrabiemu Leduchowskiemu nayżywszą wdzięczność oświadczyła.

Przez kanał nowo wykopany, ktory imie nosi Franciszka 2, w r. 1805, szła znaczna liczba statków rozmaitemi produktami ładownych, iako to zbożem, mąką, winem, solą ett. których ogół wynosił million 600 t. centnarów. Te były początki. Okaże się wkrótce większy pożytek z pomienionego kanału, gdy w spokoynych czasach żegluga bardziey zakwitnie.

Burgrabia i Gubernator Królestwa Czeskiego Wallis, w stolicy Pradze założył piekarnię dla uboższych mieszkańców, z którey codzień wychodzi 4 t. bułeczek chleba, te rozbieraią ubodzy w cenie od targowey mnieyszey. Fundusz trwać będzie do końca Sierpnia. Maiętnieysi obywatele różnego stanu wsparli dzieło dobroczynne Hrabiego, ofiaruiąc znaczne summy.

Cesarz iako powszechny ociec ubogich, kommissyi zarządzaiącey funduszami pobożnemi w naszey stolicy dać rozkazał. 300 t. zł. ryń. z zaleceniem, ażeby z tey summy 110 t. obrócono na wsparcie Wiedeńskich obywatelów, którzy przez woynę szkodowali naywięcey; reszta zaś ma być rozdana w okolicach.

Wczora ogłoszono pardon powszechny dla zbiegów Austryackich, którzyby w czasie zamierzonym do chorągwi powracać chcieli. Gubernator Stiryi Bissingen wyznaczony iest od dworu Kommissarzem do przyięcia w Cesarską dzierżawę Elektoratu Saltzburgskiego. Moneta, którą Magistrat Wiedeński wydał w mieście naszém podczas bytności woysk nieprzyiacielskich, wyięta iest z cyrkulacyi. W meńnicy koronney 2 milliony talarów konwencyinych bić kazano, Arcy X. Ferdynand biorąc w zamianę Wurtzburg za Saltzburg ustąpiony Franciszkowi 2, przyiął obowiązek płacenia Biskupowi Wurtzburgskiemu pensyi dożywotniey co rok po 60 t. złot. ryńs, Szlachta w tym kraiu maiąca swoie dzierżawy, dotąd udzielna, równego losu dozna, iak w Bawaryi, Wurtembergu, Państwie Badeńskiém. Dopóki sam Arcy X. u nas mieszkać będzie, rząd sprawować kazano Ministrowi Manfredini.

Zima u nas niestała, deszcz obfity i codzienny prawie. Dla tey przyczyny spoźniły się nieco woyska Francuzkie, ustępuiące z kraiów dziedzicznych Austryackiey Monarchii, i całey Rzeszy. Pod Braunau, którą twierdzę do kwietnia zatrzymać maią, znayduie się 800 cięższych armat i moździerzów, które być nie mogą prowadzone ku Renowi dla złey drogi; wodzowie z przeniesieniem tey artylleryi czekać postanowili wiosenney pory; wtenczas Dunaiem spławiona będzie do Szwabii. Rozumiemy, iednak, że część wielka zostanie na mieyscu, w zamianę dział, które w Wenecyi zostawione być mogą.

Niedawno wyszło dokładne opisanie Tirolu. Ta prowincya łącząc razem Voralberg, Trident, Brixen, według ostatniego rachunku w r. 1805, dusz liczy 689187. Kray górzysty bardzo iest zdrowy; ciągłe lat wielu doświadczenie pokazało, iż tu nie umiera iak tylko 1 osoba z 43. Znaczną część ziemi zaymuią góry, które iednak nie są nieużyteczne. Produktów surowych szacunek wynosi 13 mill. zł. ryń. Wyrabiaią soli Tirolczykowie 27 mill. funt. żelaza 169 t. miedzi 263 t. srebra 2 t. grzywien, lnu 450 t. tabaki 16 mill. zbieraią wina 32 t. miar eimer zwanych, 490 t. f. iedwabiu. Wyprowadzaią za granice towarów co rok za 3 mill. 200 t. zł. ryń. wprowadzaią cudzych do kraiu za 2 mill. 700 t. zyskuią więc na handlu blizko 500 t. Szacunek wszelkich dochodów, produktów, handlu całey prowincyi, wyniesie 33 mill. zł. ryń.

Z Constantinopola donoszą, że Kapitan Basza wkrótce zamyślał pod żagle wyniść z eskadrą dość liczną; w morskich zbroiowniach Turcy prauią z pośpiechem nadzwyczaynym. Niedawno Selim 3 z Wezyrem był w Tophana, przypatruiąc się budowli okrętu od 74 armat, 3 fregat, kilku mnieyszych statków. W Egipcie coraz większe rozruchy; Albańczykowie pod pozorem nieodebranego żołdu, dozwalaią sobie swawoli wszelkiey.

Z Semlina iest wiadomość, że Montenegrinowie przez Savojero i Banialuka wtargnowszy do Bosnii, wiele okolic pustoszą. Mieszkańce Tureccy zostaią w boiaźni między życiem i śmiercią. Jeden z Baszów Ottomańskich miał rozkaz woysko prowadzić w te strony dla przywrócenia pokoiu; lecz podobno nie ufaiąc siłom swo-

im, cofnoł się do Adrianopola. 300 Bośniaków chcąc niedawno wniść taiemnie do oblężoney twierdzy Sabacz z odsieczą, spotkani od Serwianów, życie w boiu stracili. Po tey klęsce przyiacioł, oblężeni Turcy d. 18 stycznia zamek poddali naczelnikowi Czerni; który onego kommendantem i rządcą powiatów okolicznych wyznaczył namiestnika Xirkowicz. Przez d. kilkanaście lud Chrześciański nie widział Czernego, i Namiestnika Hołowacz. Ztąd wszczeła się trwoga w kraiu; pokazali się nakoniec powracaiąc z Montenegro, gdzie byli dla umówienia się z rządcami narodu o wzaiemne posiłki. Gdy Sabacz bramy swoie otwierał Serwianom, tegoż d. Turcy w Belgradzie zamknięci, wycieczkę zrobili. Powiodło się im z początku zabrać niemało wołów, wozów, inney zdobyczy; lecz uprowadzić wszystkiego nie potrafili; wydarli im własność Chrześcianie, z 2 stron w liczenie znaczney ustępuiących attakuiąc.

BRYTANNIA W.

LONDYN 11 lutego. Gubernator wyspy Trinitady w Jndyi zachodn. doniosł rządowi, że ta osada blizką zguby iuż była, lecz naostatek ocalona szczęśliwie, z niebezpieczeństwa wyszła. Niewolnicy Murzyni śpisek zrobili, którego celem było zamordowanie Europeyczyków. Ztąd przeyść miał pożar do innych wysp cukrowych, i zniszczyć wszystkie. Podobno sprawcami dzieła całego byli Murzyni z S. Domingo przysłani. Pierwszy Półkownik Gloster rzecz odkrył. Przestrzeżony rząd od niego, znalazł wkrótce, że rokoszanie iuż mieli wszelką gotowość do powstania, wyznaczonych naczelników, rządców, wodzów, starszyznę woyskową, sędziów, umówione hasło, znaki, mieysca na których zebrać się powinni byli, przepisany porządek, od czego zaczynać, iak przedsięwzięcie dokonać.

Ledwie godzin kilka czasu do życia białym zostawało; gdy nagle Gubernator ogłosił prawo Marsowe, zgromadził woysko, uzbroił milicyą, ostrzegł wszystkich o spólném niebezpieczeństwie; poymać kazał ludzi podeyrzanych. Ci wyiawili naczelników d. 14 grudnia. Jeden wraz nazaiutrz śmiercią skarany, 6 d. 19 podobny wyrok usłyszało. Odkryto wkrótce potém chorągwie, sztandary, mundury, które dawno zgotowane Murzyni chowali pilnie w mieyscu taiemném. Zaden męszczyzna żywiony być nie miał; białe niewiasty losem Afrykanie rozebrać chcieli. Cała osada Gubernatorowi Heslop głośną wdzięczność oświadczyła.

Wszyscy iuż Ministrowie nowi sprawować zaczeli obowiązek przyięty. Grenwille wybrał kommissarzów skarbowych: Althorpe, Wickham, Courtenay; Grey kommissarzów Admiralicyi: Stephens, Markham, Pole, Neale, Russel, Kensington. Adwokat Erskine, otrzymawszy dostoyność Para Brytańnii, pod tytułem Vicomte, zasiadł pierwsze mieysce, iako W. Kanclerz w izbie wyższey, gdzie od następcy tronu i drugich Królewiczów odebrał powinszowanie. X. Bedford wyiechał na Wice Królestwo do Jrlandyi z dworem licznym i świetnym, oddawszy swóy pałac na mieszkanie Foxowi. Ten Ministrom zagranicznym audyencye dawać zaczoł; do posłów zaś Angielskich przy zagranicznych dworach miał napisać że i rozesłać instrukcye stosowne do okoliczności teraznieyszych.

Lordowie: Erskine, Morpeth, Townshend, Sheridan do rady tayney wprowadzeni. Słychać, że Grenwille i Windham radzą przedłużyć woynę, i z odniesionych nad nieprzyiacielem zwycięztw morskich szukać korzyści. Lord S. Vincent ma otrzymać flott Angieskich naywyższą kommendę, która rozciągać się będzie od morza północnego do wysp Azores; eskadry krążące przy brzegach Jrlandzkich, Francuzkich, Hiszpańskich, Portugalskich temu wodzowi podlegać maią.

Admiralicya ieszcze nie odebrała pewnieyszey wiadomości, iakie okręta nasze czy nieprzyiacielskie postrzegł Warren; innych kilka Strachan niedawno znaleść miał pod Brestem. Amerykański żeglarz do Leverpool przybyły powiada, że 9 Francuzkich lin. widział żegluiących pod przygórkiem Clear. Ta niepewność ustanie, gdy Angielscy wodzowie do portów powrócą. Rzecz niewątpliwa, iż Lallemant znowu znayduie się w Rochefort, gdzie przed kilko d. zawineła inna eskadra nieprzyiacielska. Zgadywamy, że być musi, z tych liczby, które z portu Bresteńskiego Gantheaume wysłał.

Rząd nasz pewną ma nadzieię odebrać wkrótce pomyślne rapporta od G. Baird i Kapit. Popham, w szczególności o podbiciu przygórka dobrey nadziei; co wnosić łatwo z rozkazu dziś danego przez Admiralicyą, ażeby okręta żywnością, orężem, ammunicyą, ładowne pośpieszały prosto do tey Batawów osady. W rozbiciu 2 statków naszych u brzegu Brezyliiskiego 3 tylko ludzi utoneło, między któremi znaydował się Szef artylleryi Yorke.

Przybyła z Texel fregata Batawska pod białą flagą; znak ten nie zwiastował pokoiu, aniteż propozycyi podanych do ugody, iak rozumiał nie ieden; lecz tylko, że Pensyonarz nam odsyła dla zamiany 300 żołnierzy, których, gdy żeglowali do Hannoweru, morska nawałność wyrzuciła na brzegi nieprzyiacielskie. Zawczora 40 statków przewozowych zawineło do Yarmouth z woyskiem zabraném w portach Stade i Bremerlehe.

Nowy rapport przez Adm. Cochrane przysłany do rządu, nie wzmiankuie o posiłkach Francuzom przysłanych do Martiniki, Guadalupy, S. Domingo; mniey ieszcze o eskadrach spodziewanych. Więc Admiralicya kupców handluiących w Jndyi zachodn. ostrzegła, iż niebezpieczeństwo, którego lękali się tak bardzo, nie iest blizkie; w każdym zaś przypadku morska potęga Brytańnii W. dostateczną będzie do zniszczenia szkodliwych zamysłów. Prócz wysłanych eskadr w różne strony, na taiemną wyprawę z Adm, Warren, Duckworth, Strachan, ieszcze Douglas wychodzi pod żagle z S. Helene, maiąc przy sobie 5 okrętow lin. kilka fregat.

Angielscy ieńce w niewoli Francuzkiey zostaiący od początku woyny terazn. niedawno pisali do córki Jerzego 3, panuiącey w Wurtembergu, ażeby za iey przyczyną wolność odzyskać, i do oyczyzny powrócić mogli. Odpowiedziała, iż nad ich losem ubolewa nieskończenie, lecz cierpienia skrócić nie może.

Cały narod zwraca dziś oko i uwagę na czynność, zamiary, słowa nawet Ministrów nowych. Słychać, że po większey części w tém są iednomyślni, ażeby woysko Brytańnii W. regularne pomnożone było iak nayrychley 90 t. żołnierza, albo przyneymniey 50 t. Stosowny proiekt ma być wkrótce podany izbie niższey, z odmianą ustaw dawniey pisanych. Windham trzyma się statecznie układu wiadomego o zbroynych ochotnikach, pozwalaiąc iednak na żądane odmiany w urządzeniu korpusów zbroynych, iake czas i doświadczenie wskazało potrzebnemi. Sidmouth iednego zdania iest z Windhamem.

Rząd nowy nie ukazał ieszcze Parlamentowi potrzeb skarbowych na rok terazn. lista onych ma być wkrótce wygotowaną od Grenvilla. Tymczasem w izbie niższey złożono dowody wyświecaiące, iaki był handel Brytańnii W. przez 5 lat ostatnich, iak wiele wyprowadzilismy towarów za granicę, ile wprowadzono cudzych do kraiu. Tu łatwo każdy widzieć może wzrost niezmierny dostatków i przemysłu Angielskiego.

W Portsea będzie postawiony monument Nelsonowi. Jeden z dostoynych obywatelów ofiarował na podstawę granit, który iemu przysłano z Egiptu. Okręt lin. Conqueror od 74 armat przed bitwą w Trafalgar nosił na przodzie swoim głowę Alexandra W. tę straciwszy w rozprawie, Kapitan na témże mieyscu wyobrażenie Admirała zwycięzcy położyć kazał.

Grenville przełożył izbie niższey, że skarb ma potrzebę konieczną puszczenia w cyrkulacyą assygnacyi swoich na 5 mill. FS. Parlament bez trudności na to pozwolił.

Adm. Cornwallis z okrętem Ville de Paris zawinoł do Falmouth, i doniosł, że fregata przed 2 tygod. od niego wysłana, przeglądaiąc port Bresteński, liczyła w odnodze zewnętrzney stoiących na kotwicy okrętów Francuzkich 11, 4 fregaty. Tenże statek przed kilko d. powtóre wysłany, nie znalazł nad 6 okrętów na mieyscu pomienioném. Ztąd wódz wnosi, że nieprzyiaciel prócz 2 eskadr iuż wiadomych, niedawno trzecią wyprawił na morze, z 5 okrętów lin. 4 fregat złożoną. Dziś więc mamy pewność, iż Warren nie Angielskich, lecz Francuzkich statków 9 widział i ścigał; o skutku tey pogoni czekamy wkrótce doniesienia.

Z Gibraltaru mniey pomyślna wiadomość przyszła. Angielskie okręta pod Lordem Collingwood i Adm. Lowis krążące srogą nawałność wytrzymały; szkoda iednak nie iest wielka. Wkrótce potém wodzowie nasi wysłali do Anglii pewną liczbę statków przewozowych, na które zabrano żołnierzy niemało z różnych regimentów

znayduiących się w Gibraltarze i Malcie. Te po kilkó dniowey żegludze miały nieszczęście spotkać eskadrę Francuzką, i wszystkie są zabrane, 3 tylko wyiowszy, które uszły.

Na przełożenie nowego Prezydenta Admiralicyi Grey, Król 70 Poruczników okrętowych wyniosł na stopień Kapitanów. Fregata Najada od eskadry zamykaiącey Cadix płynąc niedaleko Algesiras, zachwycona u brzegu ciszą, otoczona wnet została przez 27 Hiszpańskich szalup z portu wysłanych. Po długiey bitwie statki nieprzyiacioł znacznie uszkodzone, do stanowiska swego uciekły. W przeszłym i terazn. miesiącu żeglarze nasi poymali i do Anglii sprowadzili znaczną liczbę korsarzów Francuzkich i Hiszpańskich, uwalniaiąc tym sposobem kupców naszych od boiaźni i szkody. Collingwood wysławszy w pogoń za nieprzyiacielem żegluiącym do Indyi wschodn. i zachodn. 2 eskadry, zatrzymał przy sobie 14 okrętów lin. z którémi krąży pod przygórkiem Marie; 6 zostawił pod Carthageną. Adm. Cochrane z okrętami Atlas i Northumberland od 74 armat ciągle krąży przed portem Martiniki, do którego niepostrzeżone wbiegły niedawno 2 fregaty przysłane z Europy.

FRANCYA.

PARYZ 10 lutego. Montesson wdowa X. d' Orleans, oyca znaiomego Egalité, umarła w podeszłym wieku; szczęśliwém zdarzeniem dla niey, była w szczupłey liczbie osob, których rewolucyine przypadki nie dotknęły prawie.

Wyższemi Officyerami legionu honorowego zostali. GG. Gazan i Clarke. Józef Buonaparte przybywszy do Rzymu prywatnie, miał audyencyą u Oyca S. 2 dni tylko bawił w tey stolicy. i pośpieszył do obozu, do którego Massena woysko zgromadza.

Następca tronu Bawarskiego znayduie się u nas pod imieniem Graffa Landsberg. Gdy przez Metz iechał, oświadczył chęć oglądania twierdzy we wszystkich częściach, zbroiowni, i szkoły artylleryi; kommenderuiący G. uczynił zadość rozkazom iego.

Bureau de Puzy członek zgromadzenia Konstytucyinego, przyiaciel G. La Fayette, nieodstępny towarzysz ucieczki iego z oyczyzny i długiego więzienia; który w r. 1800 przywrócony kraiowi sprawował urząd Prefekta departamentowego w Lyonie i Genui, umarł. Wkrótce po nim Retif de la Bretonne z dzieł swoich znaiomy.

G. S. Cyr dawniey kommendant woysk Francuzkich w Królestwie Neapolitańskiém, niespodzianie przybył ze Włoch, i odebrawszy nowe instrukcye, powraca na mieysce. Konsul generalny Szwedzkiego państwa do handlowych interessów we Francyi, Signeuil wyiechał za granicę.

Upadek bankiera naszego Recamier był prędki i nagły. Przed 9 miesiącami, po ścisłym rachunku miał półtrzecia mill. franków czystego kapitału, prócz sprzętów, i nieruchomego maiątku. Nieprzewidziane przypadki zgubę mu przyśpieszyły. Kommissarze do weyrzenia w stan interessów iego wyznaczeni znaleźli, że Recamier wierzycielom swoim zapłacić może przez ugodę po 35 od sta.

La Rochefoucault, który posłował w Wiedniu przed ostatnią woyną, rozkaz odebrał powracać niemieszkaiąc na to mieysce. Minister Pruski Haugwitz rozpoczoł negocyacye, które zciągać się maią do przywrócenia pokoiu.

Korsarze Algerscy dotąd zabierali znaczną liczbę statków Genueńskich, lud w niewolę. Przekładał to nieraz Dejowi poseł Francuzki; naostatek doniosł obywatelom Liguryi, że odtąd nie maią lękać się rozboyników.

Policya u nas zabroniła noszenia wszelkich wiatrówek pod karą pieniężną, iakoteż sztyletów, puinałów, i tym podobnych; robienie i przedawanie tey broni zakazane surowie.

W porcie Orient spuszczono na wodę okręt nowo zbudowany, Courageux od 74 armat.

WŁOCHY.

NEAPOL 28 stycznia. Według ostatniego rachunku, ludność Neapolitańskiego kraiu wynosi dusz 4 mill. 974 t. w Sycylii iest mieszkańców million 656 t. Dochodów skarbowych ilość niewiadoma dokładnie, gdyż rząd o tém nic ogłaszać nie zwykł. Za rządów oyca dzisieyszego Monarchy, Karola 3, podatki wszelkie nie przenosiły 30 mill. franków. Przez lat 44 podniosły się bardzo znacznie; przytém wielka część dóbr kościelnych stala się własnością korony.

Mamy nadzieię, że w kraiu naszym krwi przelania widzieć nie będziemy. Angielskie woyska siadły iuż na statki swoie od d. 8. małe ich dywizye stoią w Jtri, Fundi, Moli. Do portu i twierdzy Gaeta G. Craigh nie posyłał żołnierza swego; trzyma tam garnizon G. Filistad, na czele 2500 Neapolitańczyków. W Capui znayduie się wódz inny z 2 regimentami woysk narodowych. Milicyą niedawno zwołaną, do domów odesłać kazano. W stolicy naszey, mianowicie w zamkach Elmo, Ovo, mocna iest załoga; kilka półków do Apulii wysłano. G. Damas tu się znayduie żyiąc utaiony. Brat dawnego Ministra Actona, i G. Gomez są kommendantami woysk strzegących stolicy. Ferdynand 4 we czwartek przeszły wypłynoł ztąd do Palermu na okręcie Neapolitańskim; dwór iego zabrał się na 2 fregaty, które żeglują razem. Królowa, następca tronu, młodsze rodzeństwo iego zostali z nami. Kosztownieysze sprzęty pałaców Królewskich zabrano na statki; rządowe kassy złożono w mieyscach bezpiecznych. W porcie Baja znayduie się fregata Neapolitańska, i wielka liczba zbroynych szalup, które są gotowe do wyiścia pod żagle. Między Fondi i Jtri mamy rozłożonych 6 t. żołnierzy narodowych. 4 regimenta zagraniczne, które Król na żołdzie swoim trzyma, to iest 2 Szwaycarskie 2 Albańskie, ruszyły do Apulii. Po wyieździe Monarchy naszego do Sycylii Minister policyi X. Ascoli utrzymuie cichość i naylepszy porządek w tey stolicy, Lazzaronowie zachowuią się spokoynie.

MEDIOLAN 5 lutego. Powróciwszy z Munich Eugeniusz rozkazał, ażeby w nowo nabytych kraiach dawniey Weneckich ustał natychmiast rząd tymczasowy postanowiony przez Massenę w listopadzie; maią być odtąd wprowadzone prawa powszechne całemu narodowi, względem oddawania sprawiedliwości, podatków. Woyska Francuzkie i Włoskie wysłane na południe, zastanowiły się blizko granic Neapolitańskich w państwie Kościelném do niezamierzonego czasu. Massena w Tolentino złączywszy swoię dywizyą z G. Regnier, temu kazał przybliżyć się do Adryatyckiey odnogi.

BATAWSKA. RP.

AMSTERDAM 11 lutego. Przybyło do oyczyzny wielu officyerów Batawskich, którzy pod G. Dumonceau kampanią w Niemczech odprawili. Wkrótce sam wódz odprowadzi dywizyą, dla którey stanowisko wyznaczone iest w Arnheim i Nimedze. Skoro tylko stanie w granicach własnych, żołd iey RP. płacić zacznie; podczas kampanii ze skarbu Francuzkiego płatną była, iako posiłkowa. Wierzyć nie chcemy pogłosce, że znaczna część armii północną zwaney, którą niedawno rozwiązał Ludwik Buonaparte, ma wkrótce do nas powrócić. Druga powieść równie iest wątpliwa, iż z Anglii do portu Francuzkiego zawinoł przed kilko d. statek z białą flagą, i odezwę przyniosł, ażeby dano pasport osobie maiącey pośpieszyć dla traktowania o pokóy; chociaż z Paryża równie i z Londynu listy prywatne donoszą, że po zmianie wiadomey Ministrów ugoda nie zdaie się niepodobna.

RZESZA NIEMIECKA.

INSPRUCK 3 lutego. Maxymilian 1 dał reskrypt do stanow Tirolskich, w którym doniosłszy, iaką względem losu oyczyzny naszey zrobił odmianę traktat Presburgski, wychwala przykładną gorliwość, przywiązanie i wierność mieszkańców dla familii panuiącey; przyrzeka zachować w całości świątobliwie prawa nasze, swobody, nadania pozwolone od Monarchów Austryackiego domu; spodziewa się, że Tirolczykowie równe okazywać będą przywiązanie i życzliwość nowemu rządowi. Nakoniec oświadcza, że maiąc ustąpioną sobie do wolnego użycia kontrybucyą przez woska Francuzkie narzuconą kraiowi całemu, chętnie ią odstępuie i odpuszcza poddanym, których oycem być pragnie.

w WILNIE w DRUKARNI XX. PIAROW ROKU 1806 DNIA 24 LUTEGO SOBOTA.